

**TIETOJEN VAIHTO
MODEEMIKAAPPAUKSIIN
KÄYTETTÄVISTÄ NUMEROISTA**

Viestintäviraston suosituksia

Julkaisija
Viestintävirasto

KUVAILELEHTI

Asiakirjan päivämäärä
19.9.2005, muutettu 13.10.2005

Tekijät Työryhmä		Asiakirjan laji Suositus	
		Toimeksiantaja Viestintävirasto	
Asiakirjan nimi SUOSITUS VIESTINTÄVIRASTO 312/2005 S TIETOJEN VAIHTO MODEEMIKAAPPAUKSIIN KÄYTETTÄVISTÄ NUMEROISTA			
Tiivistelmä Tämä suositus on yksi Viestintäviraston julkaisussa 6/2005 <i>Modeemikaappaukset</i> esitetyistä toimenpiteistä, joilla modeemikaappauksia voidaan vähentää. Suosituksen laatimiseen osallistui työryhmäraportin laatinut työryhmä. Suosituksessa kuvataan toimintatapa, jolla tiedot modeemikaappauksiin käytetyistä ulkomaalaisista puhelinnumeroista kerätään ja jaetaan teleyrityksille. Teleyritykset voivat hyödyntää kerättyjä tietoja teknisissä toimenpiteissään ja asiakastiedottamisessa. Suositusta täydennettiin 13.10.2005 lisäämällä suosituksen johdantokappaleeseen tekstiä sähköisen viestinnän tietosuojasäädöksistä. Muita sisällöllisiä muutoksia suositukseen ei tehty.			
Avainsanat Modeemikaappaukset, sulkulista			
Sarjan nimi Viestintäviraston julkaisu			
Kokonaissivumäärä 6	Kieli suomi	Hinta 3 €	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Viestintävirasto		Kustantaja Viestintävirasto	

Postiosoite
PL 313
00181 HELSINKI
Y-tunnus 0709019-2

Käyntiosoite
Itämerenkatu 3 A
00180 HELSINKI

Puhelin
(09) 69 661
Telekopio
(09) 6966 410

Sähköposti
info@ficora.fi
Kotisivu
http://www.ficora.fi

Sisällys

1	JOHDANTO	3
2	TIEDON KERUUN JA JAKAMISEN OSAPUOLET	4
2.1	LIITTYMÄTELYRITYKSET.....	4
2.2	KANSAINVÄLISET TELELIIKENTEEEN TELEYRITYKSET	4
2.3	VIESTINTÄVIRASTO	4
2.4	MUUT OSAPUOLET.....	4
3	TIEDON KERUU JA JAKAMINEN.....	4
3.1	MODEMIKAAPPAUSNUMERON ILMOITTAMINEN VIESTINTÄVIRASTOLLE	4
3.2	VIESTINTÄVIRASTON SULKULISTA	5
3.3	TIEDOTTAMINEN SULKULISTASTA	5
4	TIETOJEN VAIHDON VÄLINEET	5
5	LIIKENTEEEN ESTÄMINEN.....	5

1 JOHDANTO

Viestintävirasto julkaisi 16.6.2005 työryhmäraportin 6/2005 *Modeemikaappaukset*. Työryhmäraportissa ehdotettiin eräänä toimenpiteenä, että Viestintävirasto laatii yhteistyössä modeemikaappaustyöryhmän kanssa suosituksen modeemikaappausten estämisestä kansainvälisen teleliikenteen puhelinkeskuksissa tehtävin toimenpitein.

Toimenpide-ehdotuksina esitettiin liikenteen estäminen tiettyihin maihin 00-ulkomaantunnuksella tai liikenteen estäminen kokonaan tiettyjen maiden tiettyihin numerosuuntiin. Nämä molemmat tavat vaativat tiedon keruuta ja jakamista modeemikaappauksiin käytettävistä numeroista tai numerosuunnista.

Tässä suosituksessa kuvataan toimintatapa, jolla tiedot modeemikaappauksiin käytetyistä ulkomaisista puhelinnumeroista kerätään ja jaetaan teleyrityksille.

Suomalaisia palvelunumeroita ei suosituksessa tarvitse käsitellä, koska modeemikaappaukset niihin on pystytty estämään teleyritysten ja palvelunumeroitien haltijoiden välisten sopimusten avulla.

Teleyritysten tässä suosituksessa kuvatun tiedonvaihdonmenettelyn avulla modeemikaappausten ehkäisemiseksi suorittamista toimenpiteistä säädetään mm. viestintämarkkinalain 128 §:n 1 momentin 1, 4 ja 10 kohdissa, joiden mukaan viestintäpalvelut on ylläpidettävä siten, että televiestintä on tekniseltä laadultaan hyvää, käyttäjien ja muiden henkilöiden tietosuoja, tietoturva tai muut oikeudet eivät vaarannu ja että viestintäpalveluiden veloitus on luotettava ja tarkka.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain 19 §:ssä on asetettu teleyrityksille velvollisuus huolehtia palvelujensa tietoturvasta. Toimenpiteet, joilla tietoturvasta huolehditaan, on suhteutettava uhkien vakavuuteen, tekniseen kehitystasoon ja kustannuksiin.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain 20 §:ssä on tarkennettu toimenpiteitä, joihin tietoturvasta huolehtimiseksi voidaan ryhtyä. Uhkan vakavuudesta, tekniikasta ja kustannuksista riippuen teleyrityksellä voi myös olla velvollisuus ryhtyä tässä lain kohdassa mainittuihin toimenpiteisiin. Mainitun säännöksen mukaan teleyrityksellä on tietoturvaloukkausten torjumiseksi ja tietoturvaan kohdistuvien häiriöiden poistamiseksi oikeus ryhtyä välttämättömiin toimiin 19 §:ssä tarkoitetun tietoturvan varmistamiseksi:

- 1) estämällä sähköpostiviestien, tekstiviestien ja muiden vastaavien viestien välittäminen ja vastaanottaminen;
- 2) poistamalla tietoturvaa vaarantavat haittaohjelmat viesteistä; sekä
- 3) toteuttamalla muut näihin rinnastettavat teknisluonteiset toimet.

Toimiin saa ryhtyä vain, jos toimet ovat välttämättömiä verkkopalvelujen tai viestintäpalvelujen taikka viestin vastaanottajan viestintämahdollisuuksien turvaamiseksi.

Toimenpiteet on toteutettava huolellisesti ja ne on mitoitettava torjuttavan häiriön vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä verkkopalvelujen tai viestintäpalvelujen taikka viestin vastaanottajan viestintämahdollisuuksien turvaamiseksi. Toimenpiteet on lopetettava heti, kun niiden toteuttamiselle ei enää ole tässä pykälässä säädettyjä edellytyksiä.

2 TIEDON KERUUN JA JAKAMISEN OSAPUOLET

2.1 Liittymäteleyritykset

Huomattava osa modeemikaappauksiin käytettävistä numeroista paljastuu liittymäteleyritysten asiakkailtaan saamien laskutusvalitusten tai liikenneseurannan kautta, joten liittymäteleyritykset ovat tiedonkeruussa avainasemassa, vaikka varsinaiset yhtenäiset toimenpiteet tehtäisiinkin kansainvälisen teleliikenteen puhelinkeskuksissa.

Liittymäteleyritysten on tarpeen saada yhtenäinen tieto modeemikaappauksiin käytetyistä numeroista, koska liittymäteleyrityksillä saattaa olla käytössä omissa keskuksissaan toteutettuja erityisesti modeemikaappausten estämiseen tarkoitettuja estoluokkia tai estettyjä numerosuuntia. Liittymäteleyritykset voivat käyttää näitä numeroita myös mahdolliseen asiakastiedottamiseen.

2.2 Kansainväliset teleliikenteen teleyritykset

Osa modeemikaappausnumeroista paljastuu kansainvälisen teleliikenteen teleyritysten liikenneseurannan kautta ja nämä teleyritykset hyödyntävät tietoja välittömissä toimenpiteissään.

2.3 Viestintävirasto

Viestintävirasto kerää ja jakaa tiedot tämän suosituksen mukaisesti.

2.4 Muut osapuolet

Internet-palveluntarjoajan tulee ilmoittaa Viestintävirastolle numeroista, joita se perustellusti epäilee käytettävän modeemikaappauksiin.

3 TIEDON KERUU JA JAKAMINEN

3.1 Modeemikaappausnumeron ilmoittaminen Viestintävirastolle

Suosittelaa, että teleyrityksen ilmoitus sisältää seuraavat tiedot:

- Numero(t) täydellisenä tai maininta, jos kyseessä on numerosarja
- Milloin numeroiden käyttö modeemikaappaukseen on havaittu
- Miten numeroiden käyttö modeemikaappaukseen on havaittu (asiakasvalitus, liikenneseuranta,...)

- Montako ilmoitettuun yksittäiseen numeroon tai numerosuuntaan tehtyä modeemikaappausta on tullut tietoon
- Mahdollinen tieto, millaisten www-sivujen kautta kaappauksia näihin numeroihin on tapahtunut

Viestintävirasto varmistaa ilmoituksen oikeellisuuden.

3.2 Viestintäviraston sulkulista

Viestintävirasto ylläpitää sulkulistaa extranet-sivuillaan.

Sulkulista sisältää seuraavat tiedot:

- Maa, maanumero
- Maakohtainen luettelo modeemikaappausnumeroista
- Ilmoituksen tehnyt yhtiö ja ilmoituksen päivämäärä

Sulkulista sellaisenaan ei ole tarkoitettu julkisuuteen, teleyritykset voivat julkistaa listan tietoja siten kuin asiakastiedottaminen edellyttää.

3.3 Tiedottaminen sulkulistasta

Viestintävirasto ilmoittaa sulkulistaan tehdyistä kaikista muutoksista välittömästi sähköpostilla teleyrityksille.

4 TIETOJEN VAIHDON VÄLINEET

Kaikki tiedonvaihto suositellaan tapahtuvaksi sähköpostilla.

Luvun 3.1 mukaiset ilmoitukset lähetetään Viestintäviraston sähköpostiosoitteeseen sulkulista@ficora.fi.

Viestintävirasto kerää teleyrityksiltä sähköpostiosoitteet, joihin ilmoitetaan luvun 3.3 mukaisesti sulkulistan muutoksista.

5 LIIKENTEEN ESTÄMINEN

Riippumatta luvun 3 mukaisten toimenpiteiden etenemisestä teleyritykset voivat harkintansa mukaan ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin havaitun modeemikaappausnumeron suhteen.

Teleyrityksellä on oikeus harkintansa mukaan sallia liikenne johonkin numeroon tai numerosuuntaan, vaikka numero olisi Viestintäviraston ylläpitämällä sulkulistalla.

Teleyrityksellä on oikeus harkintansa mukaan estää liikenne yksittäisen numeron asemesta kyseiseen numerosarjaan, sen mukaan kuin teleyritys teknisistä syistä katsoo tarkoituksenmukaiseksi.

Mikäli teleyritys sulkee liikenteen modeemikaappausnumeroon kaikilla ulkomaantunnuksilla, suositellaan estettävä numero määriteltäväksi

siten, että maatunnuksen jälkeen analysoidaan aina vähintään 2 numeroa muun liikenteen estojen minimoimiseksi. Euroopan maiden tai muuten tärkeiden maiden osalta suositellaan määrittely tehtäväksi vielä tarkemmin.